

08.03.2023

Dnrot

20972/03.04.04.04.19/2021

215/03.04.04.04.19/2022

Asia	Valitus ympäristölupa-asiassa
Muutoksenhakijat	Hoikka Consulting Oy, Oy AjoRanta Investor Ab, Panu Vapaavalta ja Jarpo Vesala
Luvan hakija	Peltoniemen Kone Oy

Päätökset, joihin on haettu muutosta

1. Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 5.7.2021 (29.6.2021 § 78)
2. Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristötarkastaja 3.12.2021 Y/33/2021

1. Ympäristölupapäätös

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 5.7.2021 (29.6.2021 § 78)

Ympäristöterveyslautakunta on myöntänyt Peltoniemen Kone Oy:lle ympäristöluvan maankaatopaikkatoimintaan rakennustyömailta tuleville ylijäämämaille, alueen käyttämiseen tiili- ja betonipurkujätteen sekä asfalttijätteen käsittelyyn ja varastointiin, purkupuun ja metsäbiomassan varastointiin ja haketukseen sekä lumenkaatopaikkatoimintaan Kemijärvelle kiinteistölle Lumenkaatopaikka 320-402-30-37. Lupa toimintaan on myönnetty hakemuksen mukaisena seuraavin lupaehdoin.

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Toiminta

1. Hakemuksen mukaiselle alueelle saa ottaa välivarastoitavaksi ja käsiteltäväksi ainoastaan seuraavia jätejakeita:

Jätejae	jäteluettelon mukainen jätenumero	suurin sallittu vuosittainen käsittelymäärä ja varastointimäärä	sallittu käsittely
betoni- ja tiilijäte, jotka eivät sisällä vaarallisia aineita	17 01 01 17 01 02 17 01 07	Varastointi: enimmillään 100 tonnia	välivarastointi ja murskaaminen
rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät bitumiseokset, jotka eivät sisällä kivihiilitervaa tai vaarallisia jätteitä (asfaltti)	17 03 02	Varastointi: enimmillään 200 tonnia	välivarastointi ja murskaaminen
rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät metallit ja metalliseokset	17 04	Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen mukana tuleva metallijäte	välivarastointi ja toimittaminen edelleen käsiteltäväksi
rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät maa- ja kiviainekset jotka eivät sisällä vaarallisia aineita	17 05 04 17 05 06	Enintään 49 000 tonnia/a Keskimäärin 10 000 tonnia/a	välivarastointi ja loppusijoitus maankaatopaikalle
purkupuuhuone, mikä ei sisällä vaarallisia aineita eikä ole niiden saastuttama	17 02 01	Varastointi: enimmillään 20 tonnia	välivarastointi ja murskaaminen
Vuosittain käsiteltävän jätteen enimmäismäärä yhteensä lukuun ottamatta maa- ja kiviaineksia		Käsittelymäärä enintään: 320 tonnia	

Alueelle saa tuoda lunta enintään 5 000 irtokuutiometriä (irtokuutiometriksi katsotaan tilavuus tuoduissa ajoneuvoissa) talvikaudessa. Alueella ei saa välivarastoida tai käsitellä muita jätteitä kuin lupapäätöksessä lueteltuja jätteitä. Alueella ei saa välivarastoida tai käsitellä vaarallisia jätteitä.

Alueelle tuotavaa polttoon tai muuhun hyödyntämiseen menevää metsäbiomassaa ei katsota jätteeksi eikä sen määrälle aseteta rajoitteita tässä luvassa.

2. Jätteiden vastaanotto tulee järjestää niin, että tuotavan jätteen alkuperää, laatua, määrää ja sijoittamista voidaan valvoa. Jätteitä vastaanotettaessa tulee huolehtia seuraavista asioista:

- jätteen alkuperää ja luokittelua koskevat tiedot tarkistetaan, lisäksi varmistetaan, että rakennus- ja purkujätteestä on laadittu asianmukainen siirtoasiakirja
- jätteestä otetaan tarvittaessa tarpeelliset näytteet tai edellytetään jätteen tuojaa esittämään jätteestä analyysitulokset, jotta alueelle ei päädy vaarallisia aineita sisältäviä jätteitä
- pidetään kirjaa vastaanotetun jätteen lajista, määrästä, alkuperästä, toimituspäivämäärästä, tuottajasta ja tuojasta.

- Loppusijoitettavista maista tulee kirjata seuraavat tiedot: määrä, alkuperä.

Tuoduista lumesta ei tarvitse pitää kirjanpitoa.

3. Lupapäätöksessä käsiteltäväksi sallittuja jätejakeita saa välivarastoida enintään kolmen vuoden ajan. Viimeistään kolmen vuoden varastointiajan päättyessä kukin jäte-erä tulee toimittaa edelleen jatkokäsittelyyn tai pilaantumattomien maa-ainesten osalta sijoittaa maankaatopaikalle.

4. Toiminta-alueen ja Luusuantien väliin tulee rakentaa vähintään neljä (4) metriä korkea meluvalli 31.12.2025 mennessä. Valli tulee rakentaa vähintään 20 metrin etäisyydelle maantien keskiviivasta ja vallin rakentamisessa tulee käyttää hakemuksen asemapiirroksen mukaisia suojaetäisyyksiä naapurikiinteistöihin. Suojaetäisyyksistä naapurikiinteistöihin voidaan poiketa kiinteistöjen omistajien kirjallisella suostumuksella. Tarkemmat suunnitelmat vallin rakentamisesta tulee toimittaa kuuden kuukauden kuluttua tämän lupapäätöksen lainvoimaisuudesta Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Maankaatopaikkaa koskevat määräykset

5. Maankaatopaikkatoimintaan käytettävän alueen pinnankorkeudet tulee määrittää 20 X 20 ruutuvälillä ennen toiminnan aloittamista. Mittausraportti on toimitettava Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

6. Maankaatopaikan suurin sallittu läjityskorkeus on 169,00 (N2000). Kasat saavat olla ennen tasoitusta enintään kaksi metriä korkeampia kuin lopullinen läjityskorkeus. Alueelle on asetettava korkomerkki.

7. Maankaatopaikka- ja muut jätteenkäsittelytoiminnot sekä lumenkaatopaikkatoiminnot saa sijoittaa lähimmillään 20 metrin etäisyydelle kiinteistöistä 320-402-30-38, 320-402-30-26 ja 320-402-7-17 nähden. Toiminta-alueen rajat on merkittävä selvästi maastoon.

8. Maankaatopaikkaa on täytettävä järjestelmällisesti ja alueen maisemointi tulee mahdollisuuksien mukaan toteuttaa vaiheittain luvan voimassaoloaikana. Maa-aines tulee läjittää tasaisesti reunoja kohden laskevaksi siten, ettei alueelle tule vettä kerääviä painanteita. Alueen täyttö on toteutettava siten, että haitat ja vaaratilanteet, kuten sortumat ja veden lammikoituminen täyttöalueelle estetään ennakolta. Luvansaaja vastaa siitä, että täyttöalueet ovat kulloinkin turvalliset kuorman tyhjentämiseksi. Maankaatopaikan rakenteiden kuntoa, täytön painaumia, sortumia ja liukumia on seurattava säännöllisesti. Havaittuihin epäkohtiin tulee puuttua viipymättä.

9. Mikäli alueelle päätyy maa-aineksia, joiden epäillään olevan pilaantuneita, tulee asiasta tehdä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Lapin ELY-keskukselle. Maa-ainesten pilaantuneisuuden selvittämiseen tulee käyttää ulkopuolista asiantuntijaa tai henkilöä, jolla on tehtävän suorittamiseksi riittävä pätevyys. Pilaantuneet maa-ainekset tulee toimittaa

sellaiseen vastaanottoaikaan, jolla on lupa pilaantuneiden maa-ainesten vastaanottoon.

Päästöt ilmaan

10. Toiminnassa muodostuvan pölyn määrää on tarkkailtava aistinvaraisesti. Pölyämistä on tarvittaessa estettävä esimerkiksi kastelulla tai muuta parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavalla menetelmällä. Pölyäminen ei saa aiheuttaa ilmanlaatuasetuksen (79/2017) raja-arvojen ylittymisiä eikä haittaa tai vahinkoa läheisten kiinteistöjen käytölle.

Päästöt maaperään, pohjaveteen ja pintavesiin

11. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista. Ympäristön pintavesien pääsy maankaatopaikan ja jätteenkäsittelyn alueelle on estettävä ympärysojituksilla tai maanpinnan luonnollisilla muodoilla. Alueella muodostuvat valumavedet tulee johtaa pintavalutuksen ja tarvittaessa rakennettavan laskeutusaltan kautta siten että kiintoainekuormitus jää toimintakiinteistön alueelle. Rakenteet tulee esittää Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Muutokset vesien johtamisessa tulee ilmoittaa Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

12. Luvanhaltijan tulee tarkastaa vesienjohtamisen rakenteet vuosittain. Alueen valumavedet eivät saa aiheuttaa ympäröivän alueen ojien liettymistä tai ympäristön vettymistä. Hakija on tarvittaessa velvollinen kunnostamaan ojia, joihin valumavesiä johdetaan tai joihin ne kulkeutuvat.

13. Alueella ei saa säilyttää polttoaineita tai muita kemikaaleja. Alueella tulee olla mahdollisten työkoneista aiheutuvien vuotojen riittävästi imeytysmateriaalia.

Melu ja värinä

14. Murskaustoimintaa sisältäen metsäbiomassa murskauksen saa suorittaa ainoastaan arkipäivisin klo 7.00–22.00.

15. Muu jätteenkäsittelytoiminta on sallittu arkisin kello 06:00–22.00.

16. Murskaustoiminta on tehtävä mahdollisimman lähellä rakennettavaa valliä itään kantautuvan melun vähentämiseksi. Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskaukseen saa käyttää vain niin sanottua pulveroijaa tai muuta hitaasti liikkuvaa murskainta.

17. Toiminta ei saa aiheuttaa yhdessä muiden melua tuottavien toimintojen kanssa valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettujen melutason ohjearvojen ylittymisiä häiriintyvissä kohteissa.

18. Toiminnan aiheuttamaa melua tulee seurata aistinvaraisesti ja tarpeeton melu on estettävä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä toiminnanharjoittajan mittauksin todentamaan, että valtioneuvoston

päätöksessä 993/1992 annetut melutason ohjearvot eivät ylity häiriintyvissä kohteissa.

Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen

19. Muiden jätteiden ja lumen seassa alueelle mahdollisesti kulkeutuneet tai alueelle luvatta jätetyt jätteet, joiden vastaanottoa ei ole hyväksytty ympäristöluvassa tulee kerätä talteen, lajitella ja toimittaa edelleen luvan omaaviin vastaanottopisteisiin tai palauttaa jätteen haltijalle. Terveyshaittaa aiheuttava jäte ja vaarallinen jäte on toimitettava alueelta pois välittömästi.

20. Jätteiden lajittelu, käsittely ja varastointi tulee järjestää siten, että jätteet voidaan ensisijaisesti käyttää uudelleen, kierrättää tai muuten hyödyntää. Eri jätelajien välillä tulee pitää riittävä etäisyys, jotta jätelajit eivät pääse sekoittumaan keskenään. Edelleen jätteenkäsittelyyn toimitettavat jätteet, kuten metallijäte, tulee toimittaa sellaiselle vastaanottajalle, jonka ympäristöluvassa on sallittu kyseisen jätelajin vastaanotto ja käsittely.

21. Alue ja sen lähiympäristö tulee pitää siistinä irtoroskista ja muista vastaavista maisemallista, terveydellistä ja ympäristöllistä haittaa tai vaaraa aiheuttavista jätteistä. Alue lähiympäristöineen tulee siivota tarvittaessa. Lähiympäristön roskaantuminen on tarkastettava kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

22. Luvan haltijan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

23. Murskattu purkupuuta tulee toimittaa ympäristöluvitettuun tai ns. PIPO-asetuksen (1065/2017) mukaisesti rekisteröityyn polttolaitokseen. Käsittelemätöntä purkupuuta voi käyttää luvittamattomissa kohteissa polttopuuna tai polttoaineena.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

24. Alueelle johtava liittymä on pidettävä puomilla suljettuna siten, että asiattomien pääsy ja jätteen luvaton sijoittaminen alueelle estyy. Puomi tulee olla lukittuna aina, kun alueella ei ole toimintaa.

25. Jätteen käsittelyalueen toiminnasta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa muulle liikenteelle. Määräys kattaa käsittelyalueelta yleiselle tielle kulkeutuvan maa-aineksen. Alueen läpi kulkeva rasieläinoikeuden Y1999-29272 tulee pysyä koko ajan liikennöitävässä kunnossa.

Vieraslajit

26. Alueella mahdollisesti esiintyvät haitalliset vieraslajit tulee hävittää ja niiden leviäminen ympäristöön tulee estää.

Toiminnan vastuhenkilö ja raportointi

27. Jätteen käsittelyalueen asianmukaista hoitoa, käyttöä ja niihin liittyvää toiminnan tarkkailua varten on nimettävä vastuhenkilö, jonka nimi ja yhteystiedot on toimitettava Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vastuuhenkilön on oltava hyvin perillä tehtävistään ja ympäristölupapäätöksessä annetuista määräyksistä. Vastuuhenkilön vaihtuessa uudet yhteystiedot on ilmoitettava valvovalle viranomaiselle.

28. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että kaikki luvan mukaiseen toimintaan osallistuvat henkilöt ovat tietoisia annetuista lupaehtoista ja noudattavat annettuja määräyksiä.

29. Jätteenkäsittelyalueella käsitellyistä ja välivarastoiduista jätteistä tulee pitää kirjaa. Kirjanpidosta on käytävä ilmi

- valtioneuvoston asetuksessa jätteistä mainitun jäteluettelon mukaiset jätteiden nimikkeet ja kuvaukset jätelajeista (ks. lupamääräys 1)
- olennaiset tiedot jätteiden ominaisuuksista
- välivarastoidun ja käsittelyn jätteiden määrät ja kunkin jäte-erän välivarastoinnin alkamisajankohta
- jätteiden edellisten haltijoiden nimi ja yhteystiedot
- jätteiden käsittelytavat
- jätteiden edelleen toimituspaikat
- tiedot mahdollisista häiriötilanteista ja poikkeustilanteista (syy, kesto) ja niiden vaikutuksista ympäristöön sekä häiriötilanteiden aiheuttamista toimenpiteistä.

Kirjanpitoliedot tulee säilyttää kirjallisesti tai sähköisesti kuusi (6) vuotta.

Tarkkailu

30. Toiminnasta syntyvää melua on tarkkailtava aistinvaraisesti. Tarvittaessa valvova viranomainen voi velvoittaa suorittamaan melumittauksia.

31. Toimintakiinteistön ulkopuolelle mahdollisesti kulkeutuvaa kiintoainesta on tarkkailtava vuosittain. Mikäli alueelle on tarve rakentaa laskeutusallas, tulee laskeutusaltaasta lähtevästä vedestä ottaa vuosittain vesinäyte, josta analysoidaan pH, sähköjohtavuus, öljyhiilivedyt (C5-C50), kloridi ja sulfaatti. Tarvittaessa lupaviranomainen voi muuttaa tarkkailumääräyksiä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

32. Toimijan tulee olla varautunut mahdollisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin.

33. Mahdollisissa häiriö- tai poikkeustilanteissa, joissa haitallisia aineita pääsee ympäristöön, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi ja rajaamiseksi.

34. Mikäli häiriö- tai poikkeustilanteesta on aiheutunut tai saattaa aiheutua huomattavia ympäristöhaittoja, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan

ympäristönsuojeluviranomaiselle, Lapin ELY-keskukselle ja pelastusviranomaisille.

Toiminnan lopettaminen

35. Toiminnan loppuessa alueella mahdollisesti olevat rakennelmat on purettava, alue ja sen ympäristö on siivottava ja alueella olevat jätteet toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

36. Toiminnan lopettamisen yhteydessä maankaatopaikka tulee maisemoida ja muodostuneet luiskat muotoilla siten, että alueelle muodostuu ympäröivään maisemaan soveltuva kokonaisuus eikä läjitetty maa-aines sorru tai liiku sateen mukana.

37. Toiminnan lopettamisesta, toiminnan oleellisesta muuttamisesta sekä toiminnan harjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava kirjallisesti Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta etukäteen.

Maksut, vakuus ja tarkastusmenettely

38. Lupahakemuksen käsittelystä peritään voimassa olevan taksan mukainen maksu. Maksu on 2 500 euroa.

39. Ennen toiminnan aloittamista toiminnanharjoittajan on asetettava 4 200 €:n suuruinen vakuus asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi. Vakuus toimitetaan Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalle Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunnalle. Vakuutena voi olla joko yksilöity pankin tai vakuuslaitoksen antama omavelkainen takaus tai pantattu pankkitalletus kuittaamattomuustodistuksella. Vakuuden tulee olla voimassa toistaiseksi. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia vakuuden vanhentumisen katkaisemisesta säännöllisin väliajoin siten että vakuus pysyy voimassa koko toiminnan ajan.

40. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluvallista toimintaa säännöllisillä tarkastuksilla. Tarkastustiheys perustuu toiminnasta tehtävään riskinarvioon. Tarkastukset ovat maksullisia. Ympäristöluvan muuttamisen tarpeen arvio tehdään aina säännölliseen valvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä.

Ympäristöterveyslautakunta on ratkaisunsa perusteluissa muun ohella vastauksena kiinteistön 320-402-28-5 omistajien muistutukseen esittänyt seuraavaa:

Peltoniemen Kone Oy:n ja Lapin Kaivupalvelu Oy:n ympäristölupahakemuksista ei ilmene sellaista teknistä tai toiminnallista yhteyttä, joiden vuoksi niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa olisi tarpeen tarkastella yhdessä. Toiminnat eivät ole toisistaan teknisesti tai toiminnallisesti riippuvaisia eikä niiden sijoittuminen viereisille kiinteistöille tee toiminnasta yhtä toimintakokonaisuutta. Toimintojen yhteinen sisääntulotie

ei tee toiminnasta ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaista yhtä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa (vertaa KHO:2021:58). Se seikka, että maa-aineksia läjitettäisiin kiinteistöjen rajalle, ei vaikuta toimintojen päästöihin. Asiassa ei ole tullut ilmi seikkoja, joiden vuoksi olisi syytä epäillä lupien pilkkomista toimivaltaisen viranomaisen muuttamiseksi. Peltoniemen Kone Oy:n keskimääräiseksi vuosittain läjitettäväksi maaksi on ilmoitettu 10 000 tonnia ja Lapin Kaivupalvelu Oy:llä 10 000 tonnia. Lupahakemusta ei ole syytä saattaa aluehallintoviraston käsittelyyn muustakaan syystä.

Vaikka Peltoniemen Kone Oy:n ja Lapin Kaivupalvelu Oy:n ympäristölupia ei käsitellä yhtenä kokonaisuutena, voi toimintojen yhteisvaikutus vaikuttaa lupaharkintaan. Siten lupahakemukset on käsiteltävä ja ratkaistava ympäristönsuojelulain 46 §:n mukaisesti samanaikaisesti.

2. Päätös toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristötarkastaja 3.12.2021 Y/33/2021

Ympäristötarkastaja on myöntänyt Peltoniemen Kone Oy:lle luvan toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnassa on noudatettava varsinaisen luvan lupamääräyksiä ja ympäristötarkastajan päätöksen lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1. Alueelle saa ottaa jätteeksi luokiteltavia maa-aineksia enintään 5 000 tonnia vuodessa. Muilta osin lupa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta myönnetään Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunnan päätöksen 29.6.2021 § 78 mukaisesti kokonaisuudessaan.

2. Ennen ympäristölupaan liittyvän toiminnan aloittamista luvan haltijan on asetettava vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuuden suuruutena on 1 770 euroa. Vakuus tulee asettaa Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunnan hyväksi. Vakuuden tulee olla voimassa kymmenen (10) vuoden ajan. Vakuuden kesto tulee pidentää kymmenen vuoden kuluttua, mikäli lupapäätös ei ole saanut lainvoimaa.

3. Päätöksen käsittelystä peritään 150 euron maksu.

Ympäristötarkastaja on ratkaisunsa perusteluissa esittänyt muun ohella seuraavaa:

Luvan myöntäminen on perusteltua, koska keskitetty ja lupamääräyksillä rajattu jätteiden vastaanotto toiminta vähentää jätteistä mahdollisesti syntyviä haittoja. Luvan hakija on ilmoittanut rakentavansa aluetta pilaantumattomilla

mailla varastoalueeksi. Varastoalueen rakentaminen haetulle alueelle on mahdollista ilman ympäristönsuojelulain mukaista ennakkollista valvontaa. Luvan myöntäminen mahdollistaa lupamääräysten asettamisen toiminnalle ja myös toiminnan ennakkollisen valvonnan. Siten luvan myöntäminen on perusteltua myös valvonnan näkökulmasta.

Lupahakemuksen mukainen jätteidenkäsittelyalue on toiminut aiemmin lumen- ja maankaatopaikkana tai se on muokkautunut maa-ainesten oton vuoksi. Siten alueella ei ole sellaisia luontoarvoja, joiden tuhoutuminen tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Toiminnasta ei aiheudu maan muokkaantumisen lisäksi muita peruuttamattomia muutoksia. Muutoksenhakijoiden omistamalla kiinteistöllä 320-402-28-5 ei ole lupaviranomaisen tiedon mukaan matkailu- tai muussa käytössä olevia rakennuksia eikä alueelle ole myöskään vireillä rakennuslupia. Siten toiminnan aloittaminen ei aiheuta suoria haittoja muutoksenhakijoiden kiinteistölle tai sen käytölle eikä siten tee myöskään muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Valitus ympäristölupapäätöksestä

Muutoksenhakijat ovat vaatineet, että ympäristöterveyslautakunnan ympäristölupapäätös kumotaan.

Kysymyksessä on kahden eri toimijan yhteishakemus, joka tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena aluehallintovirastossa. Maankaatopaikan ainesmäärät, käyttö ja vaikutukset ympäristöön ovat vähintään kaksinkertaiset hakemuksissa esitettyyn verrattuna.

Kun läjitettävä määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa, lupaviranomaisena on kunta. Jos läjitettävä määrä ylittää 50 000 tonnia vuodessa, tai jos läjityksen lisäksi suunnitellaan muuta toimintaa, kuten murskausta yli 10 000 tonnia vuodessa, lupaviranomaisena on aluehallintovirasto. Kummassakin hakemuksessa on haettu enintään 49 000 tonnia vuodessa. Osapuolet ovat sopineet maanlajitusalueen täytöstä yhteistä rajaa myöten. Todellisuudessa ympäristölupahakemuksessa on haettu lupaa enintään 98 000 tonnille vuodessa. Myönnetyllä päätöksellä on kierretty tarkoituksella velvoitetta hakea lupaa aluehallintovirastolta lupaprosessin helpottamiseksi ja alueen käytön vaatimusten pienentämiseksi.

Ympäristölupahakemus maankaatopaikalle, muuhun jätteen käsittelyyn ja varastointiin kyseisellä alueella on ristiriidassa Kemijärven matkailun ja alueen virkistyskäytön intressien kanssa. Toiminta vaikuttaa yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen alueen lähistöllä ja lisää raskaan liikenteen määrää kapean, mutkaisen ja valaisemattoman Luusuantien varrella. Uhkana on myös maankaatopaikan väärinkäyttö ja muuttuminen vuosien varrella yleiseksi kaatopaikaksi.

Alueen valvontaa ei voida tehokkaasti järjestää. Alueelle tuotavan jätteen omatoimista, silmämääräistä ja aistien varaista tutkimista ja seurantaa ei voida pitää riittävänä vakuutuksena toiminnan kokonaisvaikutuksia arvioitaessa. Betonin ja asfaltin murskauksesta syntyvää melua ja pölyhaittaa ei voida pitää pienenä. Sopivissa olosuhteissa melu ja pöly kulkeutuvat kauas. Arviot toiminnan ympäristövaikutuksista ovat hakemuksen jättäneiden toimijoiden omia arvioita. Arvioinnin tulisi tapahtua riippumattoman toimijan puolesta toiminnan laajuuden huomioon ottaen.

Lähellä sijaitseva Pitkävaaran alue on yleiskaavaluonnoksessa määritelty matkailua tukevaksi (RA) rakennusalueeksi. Aluetta kehitetään parhaillaan matkailualueeksi, jossa ihmiset pääsevät nauttimaan luonnonrauhasta, hiljaisuudesta, hyvistä palveluista ja puhtaasta ilmasta. Vireillä olevassa yleiskaavassa lähin virkistysalue on noin kilometrin etäisyydellä. Lähimpiin vireillä olevassa kaavassa oleviin lomarakentamisalueisiin on matkaa noin yksi kilometri.

Suunniteltu maankaatopaikka tulee vaikuttamaan Pitkävaaran ja muun yleiskaava-alueen haluttavuuteen, terveellisyteen ja viihtyvyyteen. Lisääntynyt liikenne, maisemahaitta, melu, pöly ja työkoneiden valot pimeään aikaan vaikuttavat ympäristöön viihtyvyyttä ja terveellisyttä heikentävästi. Pöyliöjärveen laskevan puron mahdollisesti alueelta kuljettamia haitta-aineita vesistöön ei ole huomioitu riittävällä tasolla. Arvioinnissa melun kulkeutumisesta Pitkävaaran alueelle ei ole otettu huomioon maaston muotoa eikä äänen kulkeutumista tietyissä olosuhteissa (tyyni pakkassää). Ääni kulkeutuu tehokkaasti alhaalta ylöspäin vaaran rinnettä pitkin.

Kemijärven ympäristön luonto on ainutlaatuista. On globaalisti harvinaista, että heti kaupungin keskustan ulkopuolella alkaa koskematon erämaa. Tätä ainutlaatuisuutta tulee suojella ja keskittää jätteiden varastointi ja muu toiminta alueille, jotka ovat jo käytössä. Kemijärvellä on paljon jo käytössä olevia alueita, joihin maamassoja voidaan kestävästi sijoittaa.

Peltoniemen Kone Oy:n ja Lapin Kaivupalvelu Oy:n ympäristölupapäätöksillä haetaan kustannussäästöjä omaan liiketoimintaan heikentäen samalla muiden toimialojen (matkailu, virkistys ja majoitus) kilpailukykyä, sekä huononnetaan ainutlaatuisen luontoympäristön tilaa ja viihtyisyyttä.

2. Valitus täytäntöönpanoa koskevasta päätöksestä

Muutoksenhakijat ovat vaatineet, että ympäristötarkastajan päätös toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta kumotaan.

Vaatimuksen perusteeksi on esitetty muun ohella, että lupaviranomaisen päätös tekee muutoksenhaun hyödyttömäksi. Perustelussa on käytetty Peltoniemen Kone Oy:n omaa arviota toiminnan laajuudesta ja luonteesta. Muutoksenhakijoiden omistamalla kiinteistöllä 320-402-28-5 on käynnissä yleiskaavoitus ja aluetta kehitetään virkistys-, hyvinvointi- ja matkailukäyttöön.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta on lausunnossaan ympäristölupapäätöksestä jätetystä valituksesta esittänyt, että valitus on hylättävä perusteettomana ja todennut muun ohella seuraavaa:

Hakemuksen, toimitettujen tietojen eikä viranomaisen yritysten tuntemukseen perustuen ole ollut syytä epäillä, että Lapin Kaivupalvelu Oy ja Peltoniemen Kone Oy hakisivat todellisuudessa yhteistä lupaa. Ympäristölupien mukaisilla toiminnoilla ei ole myöskään ympäristönsuojelulain 41 §:n tarkoittamaa teknistä tai toiminnallista yhteyttä, jonka vuoksi lupia olisi haettava samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Sopimus toimintojen sijoittumisesta yhteiseen rajaan asti ei osoita muuta kuin häiriöiden hyväksymistä toisen omistamalta kiinteistöltä. Toiminnot ovat siis erillisiä, joten kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja aluehallintovirasto noudattavat lupahakemusten käsittelyssä ja lupaharkinnassa samaa lainsäädäntöä. Siten asian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa ei helpota lupaprosessia eikä vähennä toiminnalle asetettavia vaatimuksia.

Alueella ei ole asemakaavaa eikä oikeusvaikutteista tai oikeusvaikutuksetonta yleiskaavaa. Siten Kemijärven kaupunki ei ole suunnitellut alueen maankäyttöä eikä toiminnan sijoittuminen ole vastoin suunniteltua maankäyttöä. Valituksenalainen toiminta on lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydellä yleiskaavaluonnoksen RA-alueesta, joten valojen aiheuttama rasitus on enimmilläänkin vähäinen. Lupien mukaan toimittaessa jätteenkäsittelystä aiheutuva melu ei käytännössä muuta alueen nykytilaa. Valituksenalaisen toiminnan pölystä ei aiheudu haittaa muutoksenhakijoille tai muille tahoille.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on vastineessaan ympäristölupapäätöksestä jätetystä valituksesta esittänyt muun ohella, että annettujen lupapäätösten perusteluissa on oikea ja selkeällä tavalla esille tuotu lupaviranomaisen tulkinta laitoskokonaisuudesta eli lupahakemusten käsittelystä erillisinä ja siten myös lupaviranomaisen toimivallasta. Lupapäätöksessä on nojattu korkeimman hallinto-oikeuden tuoreeseen vuosikirjapäätökseen, jossa se 6.5.2021 antamallaan ratkaisulla linjasi kahden lähekkäisen jätteenkäsittelylaitoksen toiminnallista laitoskokonaisuutta, hakemusten yhteiskäsittelyvaatimuksia sekä lupaviranomaisen toimivaltaa.

Kemijärven kaupungille ja Kemijärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen ympäristölupapäätöksestä tehdyn valituksen johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Peltoniemen Kone Oy:lle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristötarkastaja on lausunnossaan aloittamislupapäätöksestä jätetystä valituksesta esittänyt, että valitus on hylättävä perusteettomana ja muun ohella viitannut päätöksessään esittämiinsä perusteisiin.

Kemijärven kaupunki on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta aloittamislupapäätöksestä jätetystä valituksesta.

Lapin ELY-keskus on ilmoittanut, että sillä ei ole tarvetta vastineen jättämiseen aloittamislupaa koskevassa valitusasiassa.

Kemijärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen ympäristölupapäätöksestä tehdyn valituksen johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Muutoksenhakijat ovat antaneet vastaselityksen ja hallinto-oikeuden pyytämää selvitystä valitusoikeudestaan.

Muutoksenhakijat ovat toimittaneet vastaselityksen täydennyksen.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan päätöksellä ratkaissut muutoksenhakijoiden valituksen Lapin Kaivupalvelu Oy:n ympäristölupa-asiassa (hallinto-oikeuden diaarinumero 20970/2021).

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa ympäristöterveyslautakunnan valituksenalaisen päätöksen ja siirtää asian Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi yhdessä tänään annetulla toisella päätöksellä aluehallintovirastolle siirretyn Lapin Kaivupalvelu Oy:n 27.1.2021 vireille paneman ympäristölupahakemuksen kanssa.

Samalla kumoutuu ympäristötarkastajan päätös toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta. Hakemus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta siirretään käsiteltäväksi Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle.

Perustelut

Valituksen tutkiminen

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella.

Asianosaisen valitusoikeus ympäristölupa-asiassa perustuu siihen haitalliseen päästöstä aiheutuvaan vaikutukseen, joka luvan mukaisesta toiminnasta saattaa

asianosaiselle aiheutua. Vaikutusten merkittävyyttä on oikeuskäytännössä arvioitu keskeisesti toiminnan laadun sekä toiminnan ja häiriintyvien kohteiden välisen etäisyyden perusteella.

Ympäristöterveyslautakunta on valituksenalaisella päätöksellään myöntänyt Peltoniemen Kone Oy:lle ympäristöluvan muun ohella murskaustoimintaan sisältäen mobiilimurskaimella tapahtuvaa puun murskausta, josta erityisesti aiheutuu melua ympäristöön. Meluselvitystä ei ole tehty, eikä asiassa ole tietoa murskauksesta aiheutuvan melun määrästä, ajoittumisesta ja yhteisvaikutuksista Lapin Kaivupalvelu Oy:n hakemuksen mukaisen viereisellä kiinteistöllä sijaitsevan toiminnan ja noin 250 m koilliseen sijaitsevan moottoriturheiluradan kanssa. Edelleen toiminta-alueen reunalle rakennettava meluvalli ei perustu selvityksiin, eikä asiassa siten ole tietoa myöskään siitä, onko neljän metrin korkuinen valli riittävä ottaen erityisesti huomioon maankaatopaikkojen suunnitellut läjityskorkeudet.

Toiminta sijaitsee korokkeella samoin kuin muutoksenhakijoiden omistama ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osin virkistysalueeksi (V) osoitettu kiinteistö Pitkävaaran laella noin 1,3 km etäisyydellä hakemuksessa tarkoitettusta kiinteistöstä itä-kaakkoon. Korkeusero toiminta-alueiden lopullisen läjityskorkeuden ja muutoksenhakijoiden kiinteistön korkeimman kohdan välillä on yli 90 metriä, mikä on omiaan vähentämään maanpinnan ja kasvillisuuden aiheuttamaa vaimennusta ja siten edistämään melun leviämistä. Maasto muutoksenhakijoiden kiinteistön ja toimintakiinteistön välissä on osin soista ja puutonta sekä tasaista alkuosastaan, mikä sekin osaltaan edistää melun leviämistä. Hakemuksen mukaisesta toiminnasta saattaa ennalta arvioiden yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheutua sellaisia haitallisia vaikutuksia muutoksenhakijoiden omistamalla kiinteistöllä, että muutoksenhakijat on katsottava asiassa ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentissa tarkoitetuiksi asianosaisiksi ja valitus on tutkittava.

Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan mainitussa laissa tarkoitetaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa 2, on oltava lupa (ympäristö lupa).

Ympäristönsuojelulain 34 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee ympäristölupahakemuksen muun ohella, jos toiminnalla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia tai asian

ratkaiseminen valtion ympäristölupaviranomaisessa muuten on perusteltua toiminnan laatu tai luonne huomioon ottaen.

Saman pykälän 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee muun kuin 1 momentissa tarkoitetun lupahakemuksen.

Saman pykälän 4 momentin mukaan edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista valtion ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista toiminnoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristönsuojelulain 37 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksen ratkaisee se 34 §:n mukaan toimivaltainen lupaviranomainen, jonka toimialueelle toiminta sijoitetaan.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaan, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalla usealla luvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

Ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin mukaan, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien eri toimintojen yhteisvaikutus on lupaharkinnan kannalta huomattava ja näiden toimintojen ympäristölupa-asiat ovat vireillä samassa lupaviranomaisessa, asiat on käsiteltävä ja ratkaistava samanaikaisesti, jollei sitä ole perustellusta syystä pidettävä tarpeettomana.

Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja koskeva lupa-asia on pantu vireille eri lupahakemuksilla, hakemukset on käsiteltävä ja ratkaistava tarvittaessa samanaikaisesti ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 59 §:n 1 momentin mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 60 §:n 1 momentin mukaan vakuuden on oltava riittävä 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Kaatopaikan vakuuden on katettava myös kaatopaikan sulkemisen jälkeisestä seurannasta ja tarkkailusta sekä suotovesien ja -kaasujen käsittelystä ja muusta jälkihoidosta aiheutuvat kustannukset vähintään 30 vuoden ajalta, jollei toiminnanharjoittaja osoita muuta riittäväksi.

Ympäristönsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan, jos lupa koskee eri toiminnanharjoittajia, jotka ovat hakeneet lupaa yhteisellä lupahakemuksella, lupapäätöksessä on yksilöitävä kunkin toiminnanharjoittajan velvollisuudet.

Ympäristönsuojelulain 199 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi myöntää oikeuden aloittaa toiminta 1 momentissa säädetyin edellytyksin myös enintään 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta.

Ympäristönsuojelulain 201 §:n 1 momentin mukaan muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 199 §:ssä tarkoitettun määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon.

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 mukaan ympäristölupa on oltava muuhun kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettuun jätelain soveltamisalaan kuuluvaan jätteen käsittelyyn, joka on ammattimaista tai laitosmaista.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (ympäristönsuojeluasetus) 1 §:n 2 momentin mukaan valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee seuraavien ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupa-asiat: --- 13) jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely: --- e) kaatopaikka, mukaan lukien vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka ---.

Ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee seuraavien ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupahakemukset, jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta: --- 12) jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely: a) alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka; b) pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä

määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa; --- f) muu kuin a–e alakohdassa taikka 1 §:n 13 kohdan a ja d–g alakohdassa tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista ja jossa käsitellään jätettä alle 20 000 tonnia vuodessa ---.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 252/2017) 2 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan mainitussa laissa tarkoitetaan hankkeella: a) laitoksen, toiminnan ja rakennustyön toteuttamista; sekä b) muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista sekä mineraalivarojen hyödyntämistä.

YVA-lain 3 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan liitteessä 1. Liitteen 1 hankeluettelossa on esitetty: --- 11) jätehuolto: --- b) jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä --- sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle ---.

YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-lain 25 §:n 1 momentin mukaan mainitussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on ennen päätöksentekoa liitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä.

Samana pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän.

Asiassa saatu selvitys

Peltoniemen Kone Oy on hakenut ympäristölupaa maankaatopaikkatoimintaan, tiili- ja betonipurkujätteen sekä asfalttijätteen käsittelyyn ja varastointiin, purkupuun ja metsäbiomassan varastointiin ja haketukseen sekä lumenkaatopaikkatoimintaan Kemijärven kaupungissa kiinteistölle Lumenkaatopaikka 320-402-30-37. Hakemukseen liitetyn sijaintikartan ja muun hakemusasiakirjoissa esitetyn sekä karttatarkastelun perusteella toimintakiinteistö on tosiasiallisesti Peltoniemen Kone Oy:n omistama Maankaatopaikka 320-402-30-3, joka kiinteistötietojärjestelmän tietojen mukaan on 24.6.2021 rekisteröidyssä lohkomistoimituksessa muodostettu lupapäätöksessä tarkoitettu kiinteistö Lumenkaatopaikka. Kyseessä on toiminta, jolla ei ole aikaisempia lupia.

Hakemuksen mukaan maankaatopaikka sijaitsee Luusuantien varrella noin viiden kilometrin etäisyydellä Kemijärven kaupungin keskustasta. Alueella ei ole oikeusvaikutteisia tai vireillä olevia yleis- tai asemakaavoja. Valmisteilla oleva Kemijärven yleiskaavan karttaote 3:n alue ulottuu lähimmillään noin 800 metrin päähän. Itä-Lapin maakuntakaavassa alueella on merkintä M Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Maankaatopaikka-alue on vanhaa maa-ainestenottoaluetta ja osin metsätalouskäytössä. Alue on maalajiltaan hiekkaa. Lähialueella on saraturvetta ja hiekkamoreenia. Alueen eteläpuolella on suo- ja metsätalousaluetta, pohjoisessa on vanha maa-ainesalue ja hieman kauempana moottoriturheilurata, lännessä suoalue ja idässä alue rajautuu metsäalueeseen, jonka takana on Luusuantie.

Lähin asutus on 1,5 kilometrin etäisyydellä. Vireillä olevassa yleiskaavassa lähin loma-asutus Pöyliöjärven rannalla olisi 1,1 kilometrin päässä ja 1,5 kilometrin päässä Pitkävaaran eteläisemmällä huipulla. Muutoksenhakijoiden omistama kiinteistö sijaitsee noin 1,3 kilometrin etäisyydellä. Toiminta-alueella tai sen lähialueilla ei ole pohjavesi- tai suojelualueita.

Maankaatopaikalle toimitetaan maanrakennus- ja rakennustyömailta tulevia ylijäämämaita. Ylijäämämaat ovat pilaantumattomia rakentamiseen kelpaamattomia, yleensä routivia maamassoja. Läjitetävät maat ajetaan läjitysalueelle kuorma-autoilla kasoihin, josta ne pyöräkuormaajalla tai kaivinkoneella työnnetään tasaiseksi yhteneväiseksi maa-alueeksi. Suurin läjityskorkeus on 169,00 (korkeusjärjestelmä N₂₀₀₀). Alueelle tuodaan pilaantumattomia maa-aineksia enintään 49 000 tonnia vuodessa. Keskimääräinen läjitysmäärä on 10 000 tonnia. Betoni- ja tiilijätteet varastoidaan alueella kootusti. Ylijäämäbetonia ja tiiliä varastoidaan kerrallaan enintään 100 tonnia. Asfalttia varastoidaan alueella enintään 200 tonnia. Betoni-, tiili- ja asfalttijätteet murskataan hyödyntämiskelpoiseksi kaivinkoneilla ja raudat erotetaan hyötykäyttöön. Varastointi tapahtuu kasoihin keräämällä. Purkupuuta varastoidaan alueella enintään 20 tonnia. Puun murskaus tapahtuu hyödyntämällä ulkopuolista murskauspalveluntarjoajaa. Aluetta voidaan käyttää lumenkaatopaikkana. Suurimmillaan lumen määrä voi olla 5 000 irtokuutiometriä. Aluetta käytetään myös muuhun varastotoimintaan, mutta se ei vaadi ympäristöluvitusta.

Betoni-, tiili- ja asfalttimurske hyödynnetään luvitettuna maanrakennustoimintaan, puu toimitetaan polttoon ja rauta toimitetaan kierrätykseen. Käsiteltävän betoni-, tiili-, asfaltti- ja puumurskeen sekä raudan määrä on enintään 320 tonnia. Lumen mukana alueelle mahdollisesti tulleet jätteet toimitetaan luvalliseen vastaanottoaikaan. Jätettä varastoidaan alueella enintään kolmen vuoden ajan. Hakemuksen mukaan murskaustoimintaa on tarkoitus harjoittaa arkipäivisin kello 7.00–22.00 ja muuta jätteenkäsittelytoimintaa, kuten kuljetusta, arkisin kello 6.00–22.00.

Liikennöinti tapahtuu Luusuantietä pitkin. Raskaan liikenteen määrä suurimmillaan on noin 30 käyntiä vuorokaudessa. Suurimman osan aikaa liikennettä ei ole.

Läjitysalueelta valuvat pintavedet johtuvat länteen päin. Alue on aluksi soistuvaa maata ja sitten suota. Lähin vesistö, Pöyliöjärveen laskeva puro on 300 metrin etäisyydellä. Koska aluetta ei ole ojitettu ja se on loivasti laskevaa sekä kyse on pilaantumattomien maamassojen läjittämisestä ja mineraalisten tuotteiden varastoinnista, ei läjitystoiminnan ole hakemuksessa katsottu aiheuttavan vaikutuksia pintavesiin. Aluetta ei ole viemäroity. Päästöjen vähentäminen hoidetaan varmistamalla, että alueelle ei tuoda pilaantuneita maita sekä huolehtimalla, että pintavaluntana leviävä kiintoainees pysähtyy ennen mahdollisia ojituksia. Tarvittaessa alueen ympärille tehdään ojia tai valleja, joilla estetään ulkopuolisten vesien pääsy alueelle.

Varsinaisesta toiminnasta ei ole hakemuksessa arvioitu muodostuvan päästöjä maaperään tai pohjaveteen, ellei lasketa maa-aineksesta suotautuvaa kiintoainesta tai muita aineita. Alkuperäinen maa-aines jää läjitettävän maan alle ja pohjaveden muodostuminen voi vähentyä alueella pintavalunnan lisääntyttyä. Toiminnan ei ole arvioitu aiheuttavan ympäristönsuojelullaista tarkoitettua pilaantumista.

Edelleen hakemuksen mukaan ilmaan aiheutuvat päästöt voivat olla satunnaista pölyämistä massojen käsittelyn tai asfaltin, betonin ja puun murskauksen yhteydessä. Vaikutukset ovat paikallisia eivätkä aiheuta haittaa asumiselle tai muille toiminnoille. Toiminnasta ei muodostu ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen raja- tai ohjearvojen ylittymisiä. Lähtökohtaisesti päästöjen vähentämistoimenpiteitä ei tehdä, mutta tarvittaessa aluetta voidaan kastella vedellä tai pölyämisen estämiseksi tarkoitettulla suolaliuoksella. Murskaustoiminnassa voidaan käyttää koteloiteja tai kastelua.

Ajoneuvojen ja kuormauskoneiden käyttö aiheuttaa melua, mutta melu on varsin vähäistä. Alueella suoritettava betonin, asfaltin ja puun murskaus on arvioitu suhteellisen hiljaiseksi. Toiminnasta ei arvion mukaan synny melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen ohjearvojen ylittymisiä. Toiminta ei aiheuta merkityksellistä tärinää. Melumittausta ei ole tehty. Yhtiön lupaviranomaiselle antaman vastineen mukaan yhtiö rakentaa vähintään 4 metriä korkean meluvallin alueen Pitkävaaran puoleiselle osalle. Tällä estetään meluhaitat matkailua tukevalle rakennusalueelle. Meluvalli rakennetaan alueelle ajettavista puhtaista maista reilun neljän vuoden aikana 31.12.2025 mennessä. Betoni-, tiili- ja asfalttijäte on tarkoitus murskata pienemmiksi jakeiksi kaivinkoneeseen lisävarusteena kiinnitettävällä pulveroijalla, joten meluhaittoja ei ole normaalia kaivinkonetyöskentelyä enempää.

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta on 5.7.2021 antamallaan päätöksellä § 77 myöntänyt Lapin Kaivupalvelu Oy:lle ympäristöluvan viereisellä kiinteistöllä Puistikko 320-402-30-1 harjoitettavaan maankaatopaikkatoimintaan

rakennustyömailta tuleville ylijäämämaille, alueen käyttämiseen tiili- ja betonipurkujätteen sekä asfalttijätteen käsittelyyn ja varastointiin, purkupuun ja metsäbiomassan varastointiin ja haketukseen sekä lumenkaatopaikkatoimintaan. Lapin Kaivupalvelu Oy:n toiminnassa alueelle on tarkoitus tuoda pilaantumattomia maa-aineksia enintään 49 000 tonnia vuodessa. Yhtiöillä on hakemusasiakirjoihin liitetty sopimus maanlajitusalueen täytöstä yhteistä rajaa myöten.

Oikeudellinen arviointi

Muutoksenhakijat ovat valituksessaan vaatineet valituksenalaisen päätöksen kumoamista perustellen vaatimustaan muun ohella sillä, että kysymyksessä on tosiasiaa kahden eri toimijan yhteishakemus, jossa läjitettävän maa-aineksen määrä ylittää 50 000 tonnia vuodessa ja joka tämän vuoksi olisi tullut käsitellä aluehallintovirastossa. Asiassa on siten ensin arvioitava, onko valituksenalaisen päätöksen tehneellä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ollut toimivalta käsitellä ja ratkaista ympäristölupahakemus.

Ympäristöterveyslautakunta on käsitellyt ja ratkaissut Lapin Kaivupalvelu Oy:n ja Peltoniemen Kone Oy:n ympäristölupa-asiat ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin mukaisesti samanaikaisesti erillisillä päätöksillä. Lautakunta on päätöksensä perusteluissa katsonut, että hakemuksista ei ilmene sellaista ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettua teknistä tai toiminnallista yhteyttä, joiden vuoksi niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa olisi tarpeen tarkastella yhdessä. Toiminnat eivät ole toisistaan teknisesti tai toiminnallisesti riippuvaisia eikä niiden sijoittuminen viereisille kiinteistöille tee toiminnasta yhtä toimintakokonaisuutta. Se seikka, että maa-aineksia läjitettäisiin kiinteistön rajalle, ei vaikuta toimintojen päästöihin. Hakemuksia ei ole ollut syytä siirtää aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että Lapin Kaivupalvelu Oy ja Peltoniemen Kone Oy ovat hakeneet erillisillä hakemuksilla ympäristölupaa täyttökorkeutta ja kiinteistöjen pinta-alaa lukuun ottamatta yhdenmukaiseen maankaatopaikkatoimintaan sekä muuhun jätteenkäsittelyyn ja toimintaan. Hakemusten mukaiset toiminnat sijaitsevat samalla alueella vierekkäisillä kiinteistöillä. Maanlajitusalueet rajoittuvat toisiinsa yhteistä rajaa myöten.

Lapin Kaivupalvelu Oy:n ja Peltoniemen Kone Oy:n ympäristölupapäätöksissä on määrätty muun ohella, että toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista. Ympäristön pintavesien pääsy maankaatopaikan ja jätteenkäsittelyn alueelle on estettävä ympärysojituksilla tai maanpinnan luonnollisilla muodoilla. Kummankin luvan mukaan alueella muodostuvat valumavedet tulee johtaa pintavalutuksen ja tarvittaessa rakennettavan laskeutusaltaan kautta siten, että kiintoainekuormitus jää toimintakiinteistön alueelle. Edelleen lupamääräysten mukaan alueen valumavedet eivät saa aiheuttaa ympäröivän alueen ojen liettymistä tai ympäristön vettymistä.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin sanamuodosta ilmenevällä tavalla luvantarpeen arvioinnissa keskeistä on lain 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa määritelty ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan käsite, jolla lain esitöiden (hallituksen esitys eduskunnalle muun ohella ympäristönsuojelulaiksi, HE 214/2013 vp) on pantu kansallisesti täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin (2010/75/EU) 3 artiklan 3 kohta. Mainitun direktiivin kohdan mukaan laitoksella tarkoitetaan kiinteää teknistä kokonaisuutta, jossa suoritetaan yhtä tai useampaa liitteessä I tai liitteessä VII olevassa osassa 1 mainittua toimintaa sekä mitä tahansa niihin suoranaisesti liittyvää samassa paikassa tapahtuvaa toimintaa, joka on teknisesti sidoksissa mainituissa liitteissä lueteltuun toimintaan ja joka mahdollisesti vaikuttaa päästöihin ja pilaantumiseen. Ympäristönsuojelulain 5 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 214/2013 vp) on edelleen todettu, että kohdan 3 määritelmä vastaa voimassa olleen ympäristönsuojelulain (86/2000) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa. Aiemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain (86/2000) esitöiden (HE 84/1999 vp) mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavana toimintana pidettäisiin laitoksen perustamista tai käyttämistä, alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä. Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan määritelmää on tulkittava samalla tavalla riippumatta siitä, onko tarkastelun kohteena teollisuuspäästädirektiivissä tarkoitettu toiminta vai jokin muu toiminta.

Hallinto-oikeus toteaa, että nykyisen tai aiemman ympäristönsuojelulain esitöiden perusteella ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa ei ole tarkoitettu määriteltäväksi ympäristönsuojelulain liitteen taulukon 1 eikä valtion ja kunnan lupaviranomaisten toimivaltaa rajaavien ympäristönsuojelulain ja -asetuksen säännösten kautta. Sen sijaan ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin sanamuodon perusteella luvantarpeen arvioinnissa keskeistä on 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa määritelty ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan käsite. Myös lupaharkinnan laajuuden kannalta on olennaista, mikä on sen kohteena oleva ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta. Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin sanamuodon mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta ja sen vaikutuksista. Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan taas ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää mainitussa momentissa tarkoitettut edellytykset. Asiassa on siten arvioitava, muodostavatko kysymyksessä olevat kahdessa eri lupahakemuksessa tarkoitettut toiminnot yhden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan luvanvaraisen toiminnan.

Euroopan komissio on julkaissut oikeudellisesti sitomattoman ohjeen Guidance on Interpretation of "Installation" and "Operator" for the Purposes of the IPPC Directive (version 1, April 2007). Ohje on liittynyt teollisuuspäästädirektiiviä edeltäneen niin sanotun IPPC-direktiivin (96/61/EY) täytäntöönpanoon. Ohjeessa on käsitelty muun muassa laitospäätettä tilanteessa, jossa useampi kuin yksi toiminnanharjoittaja toimii samalla alueella ja harjoittaa samankaltaista toimintaa. Ohjeen sivulla 8 on todettu muun muassa, että laitospäätettä ei pidä sisällään viittausta toiminnanharjoittajaan, mitä on tulkittava siten, että laitospäätettä on pelkästään

tekninen eikä ota huomioon sitä onko laitos jaettu useamman toiminnanharjoittajan kesken. Koska ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 3 kohdalla on pantu täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin laitoskäsite, voidaan julkaisussa esitetty ottaa selvityksenä huomioon arvioitaessa mainitun lainkohdan sisältöä. Ohjeessa esitetystä voidaan päätellä, että laitoskäsitettä ja siten myös ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan käsitettä arvioitaessa ratkaisevaa merkitystä ei ole annettava sille, harjoittaako toimintaa mahdollisesti monta eri luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä. Tällainen päätelmä voidaan tehdä myös ympäristönsuojelulain 83 §:n 3 momentista, jolla on pantu täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 4 artiklan 3 kohta. Mainittu kohta edellyttää ympäristönsuojelulain hallituksen esityksen (HE 214/2013 vp, 83 §:n yksityiskohtaiset perustelut) mukaan kunkin toiminnanharjoittajan vastuualueen määrittelyä yhteisessä luvassa. Lain esitöiden mukaan säännös koskisi direktiivilaitosten lisäksi muitakin luvanvaraisia toimintoja.

Edellä todetulla tavalla teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaan laitoksella tarkoitetaan kiinteää teknistä kokonaisuutta, jossa suoritetaan yhtä tai useampaa liitteessä I tai liitteessä VII olevassa osassa 1 mainittua toimintaa sekä mitä tahansa niihin suoranaisesti liittyvää samassa paikassa tapahtuvaa toimintaa, joka on teknisesti sidoksissa mainituissa liitteissä lueteltuun toimintaan ja joka mahdollisesti vaikuttaa päästöihin ja pilaantumiseen. Nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa kiinteistöille 320-402-30-1 ja 320-402-30-3 perustettavat maankaatopaikat muodostavat saadun selvityksen mukaan tosiasiallisesti yhden yhteisen maankaatopaikan, kun otetaan huomioon että kummallakin kiinteistöllä otetaan vastaan samanlaista jätettä ja erityisesti, että hakemuksiin liitettyjen asemapiirrosten perusteella läjitys kummallakin kiinteistöllä ulottuu toisen kiinteistön rajaan asti, eikä Lapin Kaivupalvelu Oy:n ja Peltoniemen Kone Oy:n hakemuksissa tarkoitettujen maankaatopaikkojen väliin tule aluetta, jolle läjitystä ei suoritettaisi. Hakemuksissa tarkoitettujen maankaatopaikat ovat kiinteästi yhteydessä toisiinsa, minkä johdosta muun ohella kaatopaikka-alueelta pois johdettavien vesien osalta on mahdotonta todeta, miltä kiinteistöltä tulevista valumista vedet ovat peräisin ja toiselta kiinteistöltä tulevat päästöt voivat vaikuttaa toisella kiinteistöllä ilmeneviin päästöihin. Tähän nähden myöskään ympäristönsuojelulain 59 §:ssä tarkoitettujen ja jälkihoitotoimet kattavan vakuuden määrää ei ole mahdollista arvioida luotettavasti tarkasteltaessa kaatopaikkoja kiinteistökohtaisesti. Edelleen, molempien maankaatopaikkojen lupamääräyksessä 11 edellytetty ympäristön pintavesien pääsy jätteenkäsittelyalueelle on tarpeen estää yhteisellä ratkaisulla. Mahdollisesti tarvittavan ympärysojan tulee olla yhteinen. Samoin valumavesien johtaminen pintavalutuksena ja tarvittaessa laskeutusaltaan kautta voi tapahtua mielekkäästi vain yhteisen suunnitelman perusteella. Myös pölyämisen lähdettä on mahdotonta eritellä tilanteessa, jossa eri kiinteistöillä sijaitsevat kaatopaikat tosiasiallisesti muodostavat yhden yhtenäisen kaatopaikka-alueen. Toiminnoista aiheutuu yhdenmukaisia päästöjä, jotka vaikuttavat toisiinsa ja kokonaisuutena ympäristöön. Edellä mainituilla perusteilla Lapin Kaivupalvelu Oy:n ja Peltoniemen Kone Oy:n hakemuksissa tarkoitettujen maankaatopaikkatoiminnot yhdessä muodostavat yhden ympäristönsuojelulain

5 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan.

Edellä mainittuun nähden kysymys ei ole ollut ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettua samalla toiminta-alueella sijaitsevaa useaa luvanvaraista toimintaa koskevasta tilanteesta eikä muutoinkaan ympäristönsuojelulain 46 §:ssä tarkoitettua tilanteesta.

Lupaviranomaisen toimivalta maankaatopaikkatoiminnan osalta määräytyy alueen vuotuisen mitoituksen perusteella, joka on molemmissa hakemuksissa 49 000 tonnia. Toimivaltakysymystä arvioitaessa ei voida antaa merkitystä hakemuksessa esitetylle keskimääräiselle läjitysmäärälle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta on ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentissa rajattu sellaisten maankaatopaikkojen ympäristölupa-asioihin, joissa käsiteltävä maa-ainesmäärä on alle 50 000 tonnia vuodessa. Koska toiminnoista edellä todetulla tavalla muodostuu yksi maankaatopaikka-alue, jolle suunniteltu läjitysmäärä ylittää ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan asetetun maankaatopaikan vuotuisen mitoituksen, ympäristöterveyslautakunta ei ole ollut toimivaltainen käsittelemään lupa-asioita, vaan asiat kuuluvat Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Tämän vuoksi valituksenalainen päätös on kumottava ja asia on siirrettävä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle käsiteltäväksi yhdessä tänään annettulla toisella päätöksellä aluehallintovirastolle siirretyn Lapin Kaivupalvelu Oy:n 27.1.2021 vireille paneman ympäristölupahakemuksen kanssa. Selvyiden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että asia voidaan aluehallintovirastossa käsitellä jo tehtyjen eri lupahakemusten perusteella tai vaihtoehtoisesti siten, että hakijoille varataan tilaisuus esittää yhteinen lupahakemus.

Asiaa uudelleen käsiteltäessä on otettava huomioon, että hakemuksissa tarkoitetut toiminnot yhdessä muodostavat ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 2 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetun hankkeen ja 3 §:n 1 momentissa sekä lain liitteen hankeluettelon kohdan 11 alakohdassa b säädetyn rajan ylittävän jätteenkäsittelykokonaisuuden, jossa muuta kuin vaarallista jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle. YVA-lailla on kansallisesti pantu täytäntöön niin sanottu YVA-direktiivi (2011/92/EU). Direktiiviä koskevassa oikeuskäytännössä (muun ohella tuomio C-142/07, *Ecologistas en Acción-CODA*) unionin tuomioistuin on todennut, että direktiivin tarkoitus ei saa jäädä toteutumatta siksi, että hanke pilkotaan, ja että sillä, ettei useiden hankkeiden yhteisvaikutuksia oteta huomioon, ei saa käytännössä olla sitä lopputulosta, että kaikki tietyntyyppiset hankkeet jäävät arviointia koskevan velvoitteen ulkopuolelle, vaikka niillä yhdessä todennäköisesti olisi direktiivissä tarkoitettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tähän nähden ja kun otetaan hakemuksissa esitetyn toiminnan laajuuden lisäksi huomioon myös YVA-lain 3 §:n 2 momentti, luvan myöntäminen hakemuksissa tarkoitetuille toiminnoille jo lähtökohtaisesti edellyttää YVA-menettelyn suorittamista. Mikäli hakija haluaa hakemustaan jatkaa, on aluehallintoviraston siten varattava hakijoille tilaisuus täydentää hakemustaan ympäristövaikutusten arviointiselostuksella ja perustellulla päätelmällä sekä

muutoin aluehallintoviraston mahdollisesti tarpeellisiksi katsomilla selvityksillä.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus kumoo ympäristöterveyslautakunnan Peltoniemen Kone Oy:lle myöntämän ympäristöluvan ja siirtää asian Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi yhdessä Lapin Kaivupalvelu Oy:n ympäristölupahakemuksen kanssa.

Asiassa ei ole ilmennyt syytä ympäristölupapäätöksen täytäntöönpanon kieltämiseen ympäristönsuojelulain 201 §:n nojalla. Ympäristölupapäätöksen tultua tällä päätöksellä kumotuksi samalla kumoutuu myös ympäristötarkastajan toiminnan aloittamista koskeva päätös.

Asian näin päättyessä lausuminen muista valitusperusteista raukeaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä tiedottaminen

Hoikka Consulting Oy:n on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos se tämän laiminlyö, se on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Kemijärven kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **14.04.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Arto Hietaniemi ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen. Asian on esitellyt Tanja Fagerhed.

Asiaa ratkaistaessa on toimitettu äänestys. Äänestyslausunto on päätöksen liitteenä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Hoikka Consulting Oy asiakumppaneineen

Peltoniemen Kone Oy

Lapin Kaivupalvelu Oy

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta

Kemijärven kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Kemijärven kaupunginhallitus

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,
Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Liite Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen
08.03.2023 nro 264/2023

Äänestyslausunto

Hallinto-oikeustuomari Hietaniemi:

Ratkaisu

En tutki valitusta.

Velvoitettuna lausumaan pääasiasta totean olevani ratkaisusta samaa mieltä kuin enemmistö.

Perustelut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valittajalla ei ole valitusoikeutta.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella. Lainkohtaa koskevan lainvalmisteluaineiston (HE 214/2013 vp) mukaan lainkohdassa säädettäisiin valitusoikeudesta lähes samoin kuin lain voimaan tullessa voimassa olleen ympäristönsuojelulain 97 §:ssä.

Aikaisemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain 97 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuodon mukaan valitusoikeus oli sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea ja hallituksen esityksen (HE 84/1999 vp) 97 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa on lausuttu, että valitusoikeus olisi asianosaisilla, joita olisivat luvan hakija sekä haitankärsijät, joiden etua tai oikeutta päätös koskee.

Asianosaisen valitusoikeus ympäristölupa-asiassa perustuu siihen haitalliseen päästöstä aiheutuvaan vaikutukseen, joka luvan mukaisesta toiminnasta saattaa asianosaiselle aiheutua. Vaikutusten merkittävyyttä on oikeuskäytännössä arvioitu keskeisesti toiminnan laadun sekä toiminnan ja häiriintyvien kohteiden välisen etäisyyden perusteella.

Muutoksenhakijat ovat valitusoikeutensa perusteeksi viitanneet siihen, että heidän omistamallaan kiinteistöllä Rantatervola I (320-402-28-5) on käynnissä yleiskaavoitus ja aluetta kehitetään virkistys-, hyvinvointi- ja matkailukäyttöön. Pitkävaara on aiemmin toiminut Kemijärven hiihtokeskuksena ja muutoksenhakijat ovat palauttamassa alueen uudelleen virkistys- ja matkailukäyttöön. Kiinteistöltä on todettu olevan näköyhteys toimintakiinteistölle, ja pölyn ja murskauksesta kulkeutuvan äänen kulkeutuvan pääosin ulkoilualueelle. Edelleen muutoksenhakijat ovat todenneet toimintakiinteistön kuuluvan maakuntakaavassa merkinnällä mv osoitettuun alueeseen, jolla osoitetaan matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue. Ympäristölupahakemuksessa tarkoitetun hankkeen on todettu olevan ristiriidassa maakuntakaavan, Kemijärven matkailun ja alueen kestäväen kehittämisen intressien kanssa.

ELY-keskus on hakemuksen johdosta antamassaan lausunnossa todennut muun ohella, että Pitkävaaran ulkoilureitti sijoittuu suunnitellulta laitokselta noin 1,3 kilometriä itään. Meluvaikutukset ulkoilureitillä ovat valtioneuvoston ohjearvojen mukaiset, maankaatopaikan toiminnasta kuuluu ajoittain vähäistä taustamelua. ELY-keskuksen lausunnon mukaan toiminnalla ei ole viihtyvyysvaikutuksia ulkoiluun.

Muutoksenhakijoiden omistama kiinteistö sijaitsee karttatarkastelun perusteella lähimmillään yli 1,3 kilometrin etäisyydellä hakemuksessa tarkoitettua kiinteistöstä itä-kaakkoon. Ympäristölupahakemuksessa tarkoitettun toiminnan ennalta arvioiden merkittävimmät pilaantumisvaikutukset liittyvät meluun, jota on tarkoitus hakemuksessa ja lupapäätöksessä määrättyllä tavalla tarkoitus rajoittaa muun ohella Pitkävaaran suuntaan rakennettavalla meluvallilla, jonka läheisyydessä murskaus on suoritettava. Kun otetaan huomioon muutoksenhakijoiden valitusoikeutensa tueksi esittämät seikat sekä suunnitellusta toiminnasta hakemuksessa esitetyt tiedot ja valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset, ei toiminnasta yksin eikä yhdessä muiden alueen toimintojen kanssa ennalta arvioiden saata aiheutua sellaisia vaikutuksia muutoksenhakijoiden kiinteistöllä, että muutoksenhakijoita olisi heidän kiinteistöomistuksensa perusteella tai muista syistä pidettävä ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuina valittamaan oikeutettuina asianosaisina. Tämän vuoksi valitus on jätettävä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla tutkimatta.

Koska enemmistö on tutkinut valituksen, olen velvoitettu lausumaan pääasiasta. Siitä olen ratkaisun ja perustelujen osalta samaa mieltä kuin enemmistö.

Vakuudeksi

Tanja Fagerhed